

37/1.

EK/Z. 111

10-ty dzień rozprawy.

Przew.: Następny świadek Štyś Edward.

Edward Štyś, lat 25, student Akademii Handlowej, rzym. kat.
w stosunku do oskarżonych obcy.

Przew.: Przypominam świadkowi obowiązek prawdomówczości.

Za fałszywe zeznania grozi kara do 5-ciu lat więzienia.

Czy strony zgłoszą jakieś wnioski co do trybu przesłuchania świadka.

Prok. i obrona: Zwalniamy świadka od przesługi.

Przew.: Świadek będzie zeznał bez prawa sięgać. Czy i co może świadek zeznać w stosunku do oskarżonych, których widział na sali i w odniesieniu do których oskarżonych?

Św.: Z oskarżonych znam bardzo wielu, bo spotykałem się z nimi w ciągu 5-cio letniego pobytu w obozie koncentracyjnym.

Przew.: Świadek jest powołany głównie w związku ze sprawą Kocha, więc może powie nam coś o oskarżonym Kochu.

Św.: Oskarżonego Kocha znam z SS-rewiru, gdzie był zatrudniony w charakterze sanitariusza przydzielonego do tzw. Desinfectionskommando, zatrudnionego przy gazowaniu ludzi i odwieszaniu mundurów SS-manów. Oskarżony Koch był zatrudniony właściwie przy gazowaniu ludzi. W r. 1942. - o ile się nie mylę - gdyż mógł to być także r. 1943. - przy końcu lata, wzgl. na początek jesieni, byłem świadkiem jak oskarżony Koch brał osobiste czynny udział w gazowaniu około 200 mężczyzn - o ile się nie mylę - narodowości żydowskiej, przez wsypywanie gazu przez otwory górne krematorium. Gazowanie odbywało się w starym krematorium. Ja to obserwowałem z budynku, leżącego po przeciwnej stronie drogi, z SS-rewiru, mogłem więc dokładnie widzieć. Dwa auta, które zajechały przed krematorium, wyładowały SS-mani. Podczas wyładowania był obecny osk. Aumeier, także Grabner, Kirschner i wielu innych z politycznego oddziału

37/2.

FK/Z. 112

10-ty dzień rozprawy.

których tutaj na sali niema. Po rozebraniu się więźniów zawiązono ich do krematorium. Do wnętrza wszedł Koch z dwoma SS-manami: Woźniczką i - jeśli się nie myle - Unterscharführerem Teuerem. Wszyscy mieli maski gazowe i w tych maskach weszli do krematorium. Po otwarciu puszek, sypali gaz do środka, natychmiast zamknęli i zeszli na dół. Przez mury krematorium dochodziły nieludzkie krzyki gazowanych. Natychmiast włączono motor auta, które stało przy krematorium, aby te krzyki zagłuszyć. Po kilkuhastu minutach otworzono wentylator, aby uwolnić komory gazowe z gazu i trupy wyciągnąć. Toby było co dotyczy osk. Kocha.

Przew.: Czy w związku z zeznaniem świadka są jakieś pytania?

Prok. Fehalski: Czy Koch trudniąc się tym gazowaniem więźniów krył się z tym faktem, czy też w tym rewirze gdzie się spotykał ze swoimi kolegami opowiadał coś na ten temat, chwalik się tym?

Św.: On się z tym bynajmniej nie krył. Raz byłem świadkiem w czasie sprzątania kancelarii, gdzie byłem zatrudniony w charakterze sprzątacza, jak oskarżony wróciwszy rano do normalnej pracy dziennej, tj. do Schreibatuby, gdzie spotkał się ze swoim szefem Klehem, na zapytanie kolegów oświadczył, że mieli ciężką robotę bo musieli zgazować kilkadziesiąt tysięcy Żydów.

Prok.: Co do daty zagazowania około 200 mężczyzn, w starem krematorium świadek powiedział, że to mogło być w 1942 albo w 1943 roku. Ponieważ świadek w dochodzeniach podał, że w r. 1942, może zechce teraz ustalić tę datę?

Św.: Dokładnie nie pamiętam czy to był r. 1942 czy 1943.

Prok.: Czy świadek nie widział wtedy również Kirschnera?

Św.: Kirschner przy tym asystował.

37/3.

113
FK/Z.

10-ty dzień rozprawy.

Prok.: Co to znaczy "asystował": przyglądał się, czy też brąz czynny udział?

Św.: Przyglądał się, podobnie jak wielu innych.

Prok.: Co do Kocha świadek stwierdził, że brąz udział nie jednokrotnie w gazowaniu, czy świadek zna z tej strony również Kirschnera?

Św.: Nie, Kirschnera nie znam jako biorącego udział w gazowaniu.

Obr.-Czerny: Czy świadek na własne oczy widział, że osk. Koch kilkakrotnie brał udział w gazowaniu, czy też tylko ten jeden raz?

Św.: Widziałem jeden raz, a poza tym słyszałem jak o tym opowiadano.

Osk. Koch: Proszę o pozwolenie postawienia świadkowi ponownie pytania. Zrozumiałem z tłumaczenia, że miało to być w jesieni r. 1943.

Św.: Powiedziałem, że działo się to w r. 1942 wzgl. 1943. Trudno mi jest ustalić chronologię pewnych faktów, których widziałem bardzo wiele.

Osk.: Chciałbym jeszcze co do tego nadmienić, że z ówczesnym kierownikiem obozu Aumeierem na drodze służbowej nigdy się nie spotkałem, ani nie miałem z nim nic wspólnego. Tak samo z kierownikiem oddziału politycznego Grabnerem, jak również z Kirschnerem, którego znam tylko z biura przydziału pracy, gdzie wypisywał on przepustki. Takiego zwrotu: "jestem zmęczony z powodu wielu transportów" albo coś podobnego nigdy nie użyłem i nie byłbym takiego zwrotu użył w obecności więźnia. Może mi Wysoki Sąd na tyle wierzyć, że gdybym taką pracę wykonywał, nie byłbym o tym mówić w obecności ówczesnego więźnia.

Przew.: Dziękuję.

37/z. 4.

EE/Z.

114

10-ty dzień rozprawy.

Obrońca Rappaport: Ja jeszcze mam do świadka pytanie.

Świadek był dłuższy czas w Oświęcimiu, czy świadek zetknął się może z szoferem Dingesem?

Św.: Nazwisko znane, ale osobiście nie zetknąłem się.

Obr.: Nie wiadomo Panu nic o nim, o jego działalności.

Św.: Nie.

Biuro Udostępniania i Archiwizacji Dokumentów

38/1

10 ty dzień rozprawy

MT/ZD

115

Osk. Kirschner : Proszę Wysokiego Trybunału o zapytanie świadka, czy nie myli się, on co do osoby, ponieważ w oddziale politycznym był Kirschner, a moje nazwisko wymieniane było przy Lachmanie i Burgerze.

Świadek : To nie był ten Kirschner.

Osk. : Przy tej okazji chciałbym nadmienić, że zbroja gazowania nie miałem nic wspólnego.

Przew. : Czy są pytania.

Obr. Czerny : Czy było więcej Kirschnerów.

Świadek : Był na oddziale politycznym.

Przew. : Świadek jest wolny.